

KNAL! VIJFHONDERD KOEKJES

Stap 1

1. *Je leerkracht leest een tekst voor. Hoeveel verschillende personages komen erin voor?*

2. *Vermeldt de schrijver nog andere personages, zonder dat we hun naam kennen?*

3. *Uit welk land komt Hayat? Naar welke landen zijn jullie al met vakantie geweest?*

4. *Wat heeft nog allemaal een naam? Zoek in de tekst.*

5. *De schrijver praat veel over eten in de tekst. Wat voor eten? Hoe heet dat eten?*

6. *Wat is het verschil tussen de namen van de personages en die van het eten?*

Er is er een jarig

‘Er is er een jarig, hoera, hoera!’ De hele klas brult het uit. Het klinkt afschuwelijk vals. Hayat kijkt naar haar tenen. Ze vindt het vreselijk om vooraan te moeten staan. Iedereen staart nu vast naar haar. Thuis maken ze niet zo’n drukte om verjaardagen.

Het liefst zou ze haar verjaardag verzwijgen voor de klas. Maar dat lukt nooit. Er hangt zo’n reuzegrote kalender naast het bord, met alle verjaardagen erop. En meester Teo is ook al zo’n verjaardagsfreak. Het wordt weer een beetje rustiger in de klas. Jonas en Edmond proberen nog door te zingen. ‘Lang zal ze leven’ en ‘Zo’n goeie hebben wij nog niet gehad!’. Maar Teo

vindt het welletjes. Hayat maakt een grote zak open. Het ruikt zalig, naar noten en naar kaneel. Allemaal proberen ze in de zak te gluren. Teo mag als eerste een grote ronde koek uit de zak kiezen.

‘Mmmm,’ zegt Teo met z’n neus tegen de koek, ‘Wat heerlijk, Hayat. Mogen we weten hoe je dit godenkoekje gemaakt hebt?’

‘Heel eenvoudig,’ zegt Hayat, ‘met bloem, suiker en vier soorten noten. Er is niks aan. Het is zo gebeurd.’ Maar ze kijkt er best trots bij. Even is het muisstil in de klas. Je hoort alleen het gesmikkel.

‘Wat zalig,’ zucht Edmond, ‘nog beter dan de koekjes van mijn oma.’

‘Ik proef amandelen en walnoten,’ zegt Jonas met z’n ogen dicht.

‘En sesamzaad en pinda’s ...’ vult Rafa aan, ‘maar ik ruik bloemen. Hoe kan dat nu?’

Hayat knikt: ‘Er zit bloesemwater in. Dat ruikt zo lekker en het maakt de smaak heel apart. El Ghalet, zo heten die koekjes.’

Hayat proeft het woord terwijl ze het uitspreekt, hoewel ze nog geen koek genomen heeft.

‘Vertel eens, Hayat,’ vraagt Teo met volle mond, ‘zijn het feestkoekjes?’

Hayat knikt. ‘Het zijn koekjes die we bij visite geven. Als er een feest is, bakken we wel acht of tien verschillende soorten koekjes: notenkoekjes, dadelkoekjes, muiltjes, ... Toen mijn broer trouwde hebben we meer dan vijfhonderd koekjes gebakken.’

‘Vijfhonderd?’ roept An met grote stem.

‘Ja, en met het suikerfeest worden er meer dan tien soorten koekjes gebakken en uitgedeeld!’

‘Een suikerfeest, mmm, dat zouden wij hier ook moeten hebben. Geen gezeur over tanden en zo.’ Jonas begint te fantaseren over bergen koekjes en snoep.

‘Jullie hebben ook best lekkere koeken,’ vindt Hayat, ‘Pannenkoeken zijn zalig. Toen ik vorige zomer met vakantie in Marokko was, heb ik voor mijn familie bergen pannenkoeken gebakken. Ze vonden het heerlijk en wilden allemaal het recept. Nu zoek ik iets echt Vlaams om volgend jaar voor hen te bakken.’ Hayat kijkt vragend rond.

‘Speculaas, maar dat is best moeilijk,’ stelt An voor.

‘Ik weet het: wentelteefjes!’ roept Jonas.

‘Wentel-wat?’ Hayat, Rafa en Edmond beginnen te lachen. ‘Wat zijn teefjes?’

‘Bakken jullie ...?’ Hayat trekt een gezicht of ze al zo’n hond proeft.

‘Welnee, het heet alleen maar zo. Het zijn gewoon gebakken boterhammen die je eerst in ei en melk sopt. Je bakt ze bruin en eet ze met suiker, best lekker, hoor.’

‘Ha, dat lijkt me prima om deze zomer in het dorp te bakken. En dan vertel ik ze eerst dat we meisjeshonden gaan eten. Dan wil ik hun gezichten wel eens zien! Goh, wat een schitterend woord, wen-tel-teef-jes. Je ziet ze gewoon draaien in de pan.’

‘Je kunt ze natuurlijk ook vertellen dat je vogelnesten gaat maken, of slakken, of brandnetelsoep!’

‘Ho, ho, ho,’ roept Teo, maar de klas is niet meer te stoppen.

‘Weet je wat ik het walgelijkste eten vind?’ Iedereen kijkt naar An. ‘Zo’n drilpudding, met massa’s gelatine. De hele pudding bibbert en trilt als je er alleen maar naar wijst. Je voelt hem trillen in je mond, tegen je tanden, in je keel, zelfs in je buik ... Het lijkt wel of er een kop kikkerdril door je lijf glijdt. Hij trilt zelfs nog na als ie ...’

Nu kijkt Teo heel dreigend, maar de klas proest het uit.

Uit: Marita de Sterck, *Ook een garnaal heeft een hoofd*

Samengevat

Stap 2

Terug naar de tekst.

1. Wie is Teo? Jonas? An?

2. Er staan nog woorden in de tekst die Hayat aanduiden zonder haar naam te noemen. Schrijf ze op.

3. Welke naamwoorden vind je nog in de tekst?

4. Maak kleinere groepen van de naamwoorden die volgens jou bij elkaar horen.

5. Hoe heb je dit aangepakt?

**Hugh Grant
weer in film**

Granaat treft
VS-ambassade
in Moskou

Auto-
handelaars
bezorgd over
zwakke markt

Tim Krabbé wint
Gouden Strop

Zweedse mannen ten strijde tegen geweld

**Batman doet verkoop
ondergoed stijgen**

Catalanen vergroten druk op Madrid na schandaal

Robert Urbain verlaat regering

Klacht prinses heeft averechts effect

**Betwist gebied Ieper
was verboden zone**

Genster zet loods in brand

Reserve-keeper Lommel krijgt kogel in lies

1. Waaruit komen deze 'zinnen'?

2. Vind je dat ze goed klinken?

3. Klinkt de volgende tekst ook goed?

WAAROM HOREN WE KNAL BIJ DOORBREKEN VAN GELUIDSBARRIÈRE?

Waarom horen we knal als vliegtuig geluidsbarrière doorbreekt en is die knal er weer als toestel er opnieuw door gaat? Merken inzittenden er iets van? Geluid zoals wij dat kennen, is trilling van lucht. Bij knal die je hoort als vliegtuig geluidsbarrière doorbreekt, is lawaai dus niet gevolg van bijvoorbeeld vliegtuigmotoren maar van schokgolven in lucht. Die schokgolven worden opgewekt door snel bewegende vliegtuig. In feite kan snel bewegend vliegtuig hele serie knallen veroorzaken, tot en met terugkomen onder geluidsbarrière. Inzittenden horen het niet: ze bewegen sneller dan geluid en dus kan knal hen niet inhalen. Vliegtuigen die geluidsbarrière doorbreken (die sneller vliegen dan geluid) zijn militaire straaljagers en Concorde. Dit Brits-Frans passagierstoestel kan snelheid van 2,2 keer die van geluid (2,2 Mach) halen.

(EOS)

4. Er is een stripfiguur die praat zoals hierboven. Ken je hem?

5. Praten nog andere mensen zo? Praten de mensen zo op de televisie? Of op de radio? Of bij je thuis?

6. Als je vond dat de tekst niet goed klonk, verander hem dan maar. Moet je de titel ook veranderen?

7. Welke wijzigingen heb je aangebracht? Waar zoal? Moest dat overal?

8. Zijn er verschillen in de woorden die je hebt toegevoegd? Waarom (niet)?

Samengevat

Stap 4

1. *We spelen Pictionary.*

2. *Werden alle woorden even vlug gevonden? Welke waren de moeilijkste? Hoe zou dat komen?*

3. *Rangschik de woorden in groepjes. Hoe pak je dit aan?*

Samengevat

Oefening

Dieren in het kasteel

Een kasteel had dieren nodig om de bewoners van voedsel te voorzien. Het vee zag er in de Middeleeuwen anders uit dan nu. Middeleeuwse varkens leken veel meer op wilde varkens. In het middeleeuws Engeland leverden ze niet alleen vlees, maar stropers trainden ze soms om ze te gebruiken als speurhond.

Geiten gaven melk en waren kieskeurige eters op de binnenplaats van het kasteel. In de 14de eeuw brachten kruisvaarders waarschijnlijk geiten mee naar Europa. Zo werd een bepaalde soort genoemd naar Sir John Bagot, die ze kreeg aangeboden op zijn domein.

1. Rangschik de onderstreepte zelfstandige naamwoorden in kolommen.
2. Plaats boven elke kolom een meer algemene term die op alle woorden van die kolom slaat, b.v. "woorden beginnend met een s" of "namen van dieren" enz.

3. Wat zou je het liefst van al willen? Maak een lijstje. Duid aan wat je daarvan in de winkel kan kopen en wat niet.
